

JAARVERSLAG 2019

BEELD EN GELUID

MEDIA & IDENTITEIT

ONZE VERNIEUWINGSLIJNEN

Beeld en Geluid is niet langer alleen het 'media-archief', het 'kennis-Instituut' of de 'locatie voor een leuk gezinsuitje', maar ontwikkelt zich tot een inspirerende, creatieve en toegankelijke ontmoetingsplek waar de media centraal staan. Hiertoe zijn vier vernieuwingslijnen ontwikkeld voor de komende jaren:

Bijeenkomst 50 jaar Marokkanen

BEELD EN GELUID VERNIEUWT ZICH DOOR VERSTERKING VAN ZIJN MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE POSITIE

Technologie en de komst van sociale media hebben ervoor gezorgd dat het publiek niet meer mét media leeft maar in de media. Men leest het laatste nieuws op de smartphone, checkt berichten en het weer, post een update op Facebook of Instagram, vermijdt de files dankzij een online navigatiesysteem of valt in slaap met de meditatie-app. Media zijn er altijd en overal. Men bevindt zich in een voortdurende stroom aan berichten, informatie, nieuws. In woord, beeld, geluid. Van berichten die ongericht de wereld in worden geslingerd tot social mediaposts gericht aan jou persoonlijk. Openbaar en privé lopen in elkaar over. Het onderscheid tussen wat echt is of niet, wat betrouwbaar is of niet wordt voor burgers en professionals steeds moeilijker. Essentieel hierbij is dat iedereen in staat wordt gesteld zich altijd goed geïnformeerd weet, met toegang tot zoveel mogelijk perspectieven, ook cultureel. Mediawijs zijn en handelen is hierbij een essentieel aspect van het dagelijks leven geworden, voor alle burgers maar ook voor overheden en bedrijven. Beeld en Geluid ontwikkelt, als nationaal clubhuis mediawijsheid, in gezamenlijkheid met de bibliotheken in Nederland brede publieke toegang tot zijn collecties alsmede tot de daarbij horende educatieve programmering. We realiseren dit samen met bestaande en nieuwe publieke en private partners.

Labyrint Hilversum

BEELD EN GELUID VERNIEUWT ZICH DOOR VERSTERKING VAN DE RELATIE MET MAKERS

De huidige collecties van Beeld en Geluid zijn het product van vele makers. Deze makers vormen een essentiële groep stakeholders voor Beeld en Geluid. Het verbreden van de collecties van Beeld en Geluid betekent ook het ontwikkelen en onderhouden van relaties met veel nieuwe, vaak ook jonge makers, alsmede makers in opleiding. Makers ook die de veelvormigheid van perspectieven in de media representeren. Tevens zullen we ervaren bestaande makers, nauw verbonden met de collecties van Beeld en Geluid, samenbrengen met deze nieuwe generaties van makers, teneinde vernieuwing te bevorderen. Op deze wijze draagt Beeld en Geluid bij aan het vernieuwen en verhogen van de kwaliteit van de productie van audiovisuele media in Nederland, waarbij de rol van erfgoed en bestaande kennis is geborgd. Tevens kan op deze wijze de breedte en diepte van de collecties beter getoond worden.

Familiefestival tijdens Dutch Media Week

BEELD EN GELUID VERNIEUWT ZICH DOOR VERSTERKING VAN DE RELATIE MET HET PUBLIEK

Burgers en media staan in een nieuwe verhouding tot elkaar, waarbij het publiek nadrukkelijk medebepaler is geworden, zowel in positieve als negatieve zin. Beeld en Geluid betreft daarom het publiek nauwer bij zowel programmering als bij collectionering. Beeld en Geluid zet daartoe ook in op de kennis en capaciteiten van het publiek. We vragen naar de favoriete Netflixserie, Spotifyplaylist, E-sport wedstrijd, vlogger, nieuwste cameratool, coolste montage app of decorstuk. En we willen graag weten waarom. Zo ontwikkelen we nieuwe selectiecriteria in samenspraak met het publiek en bouwen we aan een herkenbare nationale mediacollectie. Hierbij is inclusiviteit een belangrijk criterium. Met behulp van lerende algoritmes bouwen we aan een nieuwe ranglijst om te bepalen wat er aan de collectie moet worden toegevoegd. Daarnaast ontwikkelen we nieuwe museale concepten, activiteiten (zowel online als offline) om naast ons trouwe publiek ook een jong publiek te bereiken.

Chiem van Houweninge stelt zijn collectie beschikbaar

BEELD EN GELUID VERNIEUWT ZICH DOOR VERBREIDING VAN ZIJN COLLECTIES

Beeld en Geluid ambieert een collectie te hebben die hét mediageheugen van Nederland is: van boekdrukkunst en pamfletten, kranten, film, radio en televisie. Sinds de fusie met het Persmuseum in 2017 gaat de geschiedenis van de massamedia in de collectie nog verder terug. Om zijn missie te kunnen blijven waarmaken en zijn relevantie te behouden wil Beeld en Geluid zijn collecties te verrijken met mediacontent van ook buiten de Publieke Omroep. Om een actueel verhaal te kunnen vertellen heeft Beeld en Geluid vooral ook ander materiaal nodig uit de recente geschiedenis, zeg van de laatste 30 jaar: programma's van commerciële media die gemaakt zijn voor een ander publiek, met een ander doel, een andere toon en een wezenlijk ander businessmodel. Filmpjes en andere content die alleen voor internet gemaakt is. Producties waarmee we kunnen laten zien dat commerciële zenders, internet en mobiele makers soms hele andere thema's en perspectieven kiezen. Die bovendien ook ons kijkgedrag en het ambacht van programmamaker of journalist veranderen: formats worden steeds korter, sneller, informeler, interactiever, internationaler, intercultureler. Ook is verdere collectie-verrijking nodig op het gebied van online video, games, social media-content, VR en andere media-typen. Deze bredere media-content basis geeft Beeld en Geluid zijn legitimering als hét mediageheugen van Nederland.

VERSTERKING MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE POSITIE

Beeld en Geluid is één van de autoriteiten die objectief het Nederlandse medialandschap in kaart brengt en actuele ontwikkelingen belicht vanuit media-historisch perspectief. Zo laten wij zien welke impact media hebben op ieders leven. Dat doen we met een groot aantal partners, zoals creatieve media-makers, knappe deskundigen, betrokken bedrijven en relevante influencers. Op die manier draagt Beeld en Geluid bij aan een mediawijzere wereld.

PERSVRIJHEID

Het bevorderen van persvrijheid is verankerd in het DNA van Beeld en Geluid, in het bijzonder sinds de fusie met het Persmuseum in 2017. Tijdens verschillende evenementen - op locatie, in Hilversum of online - proberen we aan jong en oud het belang van het vrije woord in tekst, beeld en geluid en het maken en uitdragen daarvan, duidelijk te maken.

Een van die evenementen is het jaarlijkse KIM-debat, dat dit jaar in het teken stond van activistische journalistiek met als gespreksleider Nadia Moussaid. Politica/arabist Petra Stienen hield tijdens dit debat de rol van vrouwen in de media tegen het licht met onder andere Zoë Papaikonomou en Berna Toprak.

Tijdens het jaarlijkse Festival van het Vrije Woord op 8 mei bespraken we de huidige bedreigingen van onze persvrijheid, samen met partners Free Press Unlimited, de NVJ en NDP Nieuwsmedia. Journalist Sheila Sitalsing droeg de jaarlijkse persvrijheidslezing voor en het publiek debatteerde onder meer over de wankelende pers-

Persvrijheidslezing door Sheila Sitalsing

vrijheids situatie in Hongarije. Onder anderen Lieve Joris en ONfile gaven een workshop. Een panel met onder meer Giselle van Cann en Clarice Gargard besprak de uitkomsten van een onderzoek van dr. Marjolein Odekerken naar de bedreiging en intimidatie van vrouwelijke journalisten.

SAMENWERKING MET BEELD EN GELUID DEN HAAG (VOORHEEN MUSEUM VOOR COMMUNICATIE)

Beeld en Geluid en het Museum voor Communicatie in Den Haag tekenden op 2 juli 2019 een overeenkomst waarin een bestuurlijke samenwerking werd bekrachtigd.

Het belang van communicatie en de rol van media daarin vormden een logische aanleiding voor Beeld en Geluid en het Museum voor Communicatie om nauw te gaan samenwerken. Door de bestuurlijke samenwerking wordt nieuw elan gegeven aan de locatie van Beeld en Geluid in Den Haag en worden twee bijzondere en verwante collecties met elkaar verbonden.

De samenwerking in Den Haag past in het vernieuwingstraject van Beeld en Geluid dat onder meer tot doel heeft bij te dragen aan een mediawijzere en open samenleving. In Hilversum is het media-archief het kloppend hart van Beeld en Geluid. In Den Haag, het hart van de democratie, staan o.a. de rol van media in een democratie alsook pers en journalistiek centraal. De samenwerking betekent dat een aantal voorgenomen initiatieven in Den Haag vanaf nu onder de verantwoordelijkheid van Beeld en Geluid kunnen worden voortgezet en de collectie in een bredere context wordt geplaatst.

De samenwerking tussen beide organisaties sluit mooi aan op en geeft

verder vorm aan de fusie van Beeld en Geluid en het Persmuseum uit mei 2017. Het samenbrengen van de drie instellingen zorgt ervoor dat de geschiedenis en actualiteit van media, pers en journalistiek nu nog beter en integraal belicht worden.

Samen met de medewerkers van Beeld en Geluid Den Haag wordt intensief gewerkt aan een nieuwe programmering. Den Haag wordt een plek waar publiek, scholen, onderzoekers en professionals mediabronnen kunnen raadplegen, met elkaar in debat kunnen gaan en bijvoorbeeld workshops kunnen volgen. De collectie van het voormalige Museum voor Communicatie blijft vooralsnog door Beeld en Geluid beheerd in Den Haag en zal in zowel Den Haag als in Hilversum als bron voor verhalen en programmering worden gebruikt.

De oorspronkelijke museumfunctie aan de Zeestraat krijgt bovendien een heel andere invulling. Tijdens het sluitingsjaar van de Museum Experience in Hilversum in 2021 zal Beeld en Geluid Den Haag bovendien als primaire 'onsite locatie' dienen voor programmerings- en andere museale activiteiten van Beeld en Geluid.

Thomas Rueb tijdens TILT live

TILT LIVE

Een nieuw evenement op de kalender was 'TILT live': een bijeenkomst waarin (aankomende) mediamakers bespreken wat nieuwe manieren zijn om verhalen te researchen en vertellen in het huidige medialandschap. Uiteenlopende makers zoals Thomas Rueb, Ireen van Ditshuizen en Gaby de Groot deelden hun ervaringen. Voor journalistieke vormgevers was er op 21 november een goed ontvangen presentatie over grafisch erfgoed uit onze perscollectie, die we organiseerden samen met Brekend! Beeld uit Utrecht.

Winnaar van de Junior Inktspotprijs Djanko met zijn cartoon over genderneutrale toiletten

Twee Hilversumse bovenbouwklassen kozen de prijswinnaar

Boven en op volgende pagina; werk van Jo Spier in het Stedelijk Museum Zutphen 'Jo Spier en de reclame'

JUNIOR INKTSPOTPRIJS

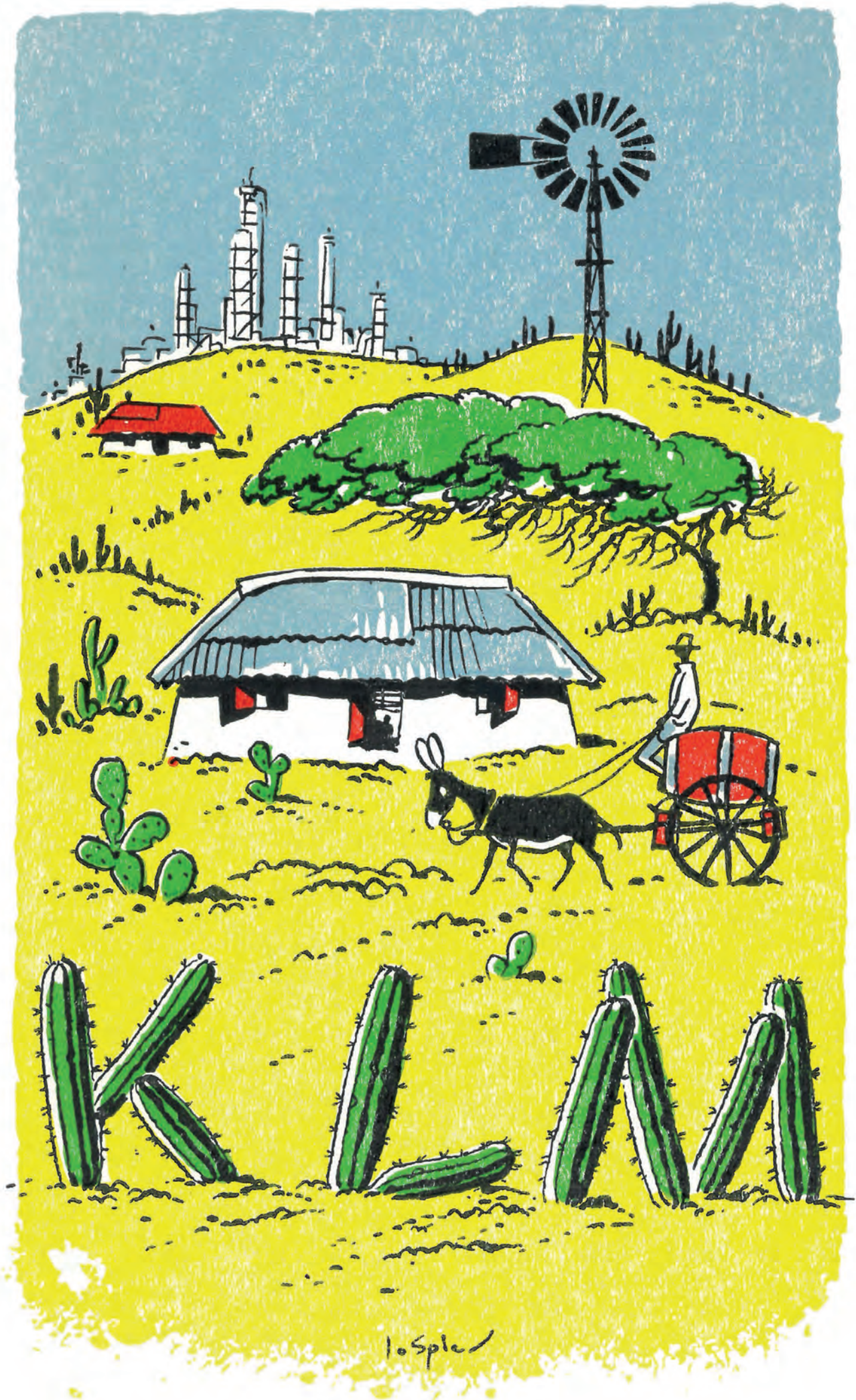
Sinds 2005 bestaat de Junior Inktspotprijs: een onderscheiding voor de tekenaar van de beste politieke tekening van het afgelopen jaar die, anders dan grote broer Inktspotprijs, gekozen wordt door leerlingen van het voortgezet onderwijs. Beeld en Geluid biedt alle bij deze verkiezing betrokken scholen een educatief programma rondom persvrijheid en beeldcultuur. De leerlingenraad van de Mencia Sandrodeschool in Zundert maakte een selectie van de twintig beste cartoons. Uit die selectie kozen twee Hilversumse bovenbouwklassen de prijswinnaar: cartoonist Djanko met zijn cartoon over genderneutrale toiletten.

De uitreiking van deze prijs koppelde Beeld en Geluid aan de opening van de tentoonstelling *Serieus Grappig* op 8 februari. De aanwezige cartoonisten waren zodoende zowel kanshebbers voor de Junior Inktspotprijs als eregasten bij de opening van de expositie, die voor een aanzienlijk deel was gevuld met hun werk.

In 2019 exposeerden we 56 fysieke stukken uit onze perscollecties; in onze eigen exposities, maar ook bijvoorbeeld tijdens een tentoonstelling over reclame-illustrator Jo Spier in het Stedelijk Museum Zutphen 'Jo Spier en de reclame'. Tijdens

deze tentoonstelling werd het origineel van de poster van Opland 'het vrouwtje dat de kruisraketten wegtrapt' vertoond. Aan deze poster besteedde de Volkskrant ook meer dan 5 pagina's in hun reeks 'Een Geschiedenis van de Nederlandse Popcultuur'.

Vanaf 2020 zal onze missie om de geschreven pers en het vrije woord onder de aandacht te brengen deels worden belegd bij Beeld en Geluid Den Haag (voormalig COMM), een nieuwe organisatie waarmee ons instituut sinds 2019 een intensieve samenwerking is aangegaan.

loSpic

DAAN: DIGITAAL AUDIOVISUEEL ARCHIEF VAN NEDERLAND

DAAN is het werkarchief voor de broadcast-industrie. Alle publieke en commerciële omroepen maken ruimhartig gebruik van ons archief om hun dagelijkse 'programmahonger' te stillen. Maar niet alleen de omroepen. Vele andere makers duiken dagelijks ons digitale archiefsysteem in op zoek naar ondersteunend materiaal voor hun programma's. Digitale toegankelijkheid van een archief is dan ook de sleutel voor nog betere programma's door de media-industrie. Na de oplevering van archiefsysteem DAAN in juni 2018 is er gestaag doorgewerkt aan de zichtbaarheid van het platform en het verbeteren van de gebruikservaring. In 2019 hebben we meerdere verbeterondes voltooid op het gebied van zoekresultaten en de gebruikerservaring van DAAN. Deze verbeteringen konden we doen door de input van een externe gebruikersgroep en door analyse van klantvragen.

Het aantal DAAN-aansluitingen is ten opzichte van 2018 gestegen met veertien procent naar 198 in totaal. We zien dat er 67 verschillende organisaties in 2019 een aansluiting hebben aangevraagd.

Sinds de oplevering van DAAN geven we structureel trainingen aan mediaprofessionals die beter willen leren zoeken en/of meer over het licentieproces willen weten. Afgelopen jaar zijn er op die manier zo'n honderd personen getraind, verdeeld over zeven momenten.

PROFESSIONEEL HERGEBRUIK

In 2019 zijn er meer dan 125.000 bestellingen geplaatst via DAAN. Daarvan werden er 65.667 geplaatst door publieke omroepen - een stijging van 4 procent ten opzichte van 2018 - en 29.514 door andere mediaprofessionals; dat is een stijging met maar liefst 36 procent ten opzichte van het vorige jaar. De overige bestellingen zijn door Beeld en Geluid zelf geplaatst, ofwel voor klanten ofwel voor gebruik in het museum of andere publicaties. Bij mediaprofessionals buiten de publieke omroep zien we dat er steeds meer rechtstreeks via DAAN besteld wordt; het aantal accounts neemt toe en het klantcontactcentrum hoeft minder handmatige bestellingen te plaatsen.

De grootste gebruikers van de archiefcollectie zijn net als vorig jaar AVROTROS en WNL, met ieder ruim 10.000 downloads.

ONDERWIJS (ONLINE)

In 2019 is dankzij een extra structurele bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het vernieuwde platform 'Beeld en Geluid op school' gelanceerd. Een aantal vmbo-docenten moedigde ons aan om "het mediaplatform te zijn dat we zo hard nodig hebben". Het platform is door docenten en leerkrachten enthousiast ontvangen.

ONDERWIJS ONSITE EN OFFSITE

In het voorjaar lanceerden we een gerichte onderwijscampagne om ons workshopaanbod onder de aandacht te brengen. Een nieuwe huisstijl die beter aansluit bij de nieuwe generatie docenten en bovendien opvalt tussen platforms met soortgelijke cultureel-educatieve uitjes was noodzakelijk.

Ruim 22.000 leerlingen hebben in 2019 een fysiek bezoek gebracht aan Beeld en Geluid of volgden één van onze workshops op locatie. De meeste scholen combineren een bezoek aan de Experience met een workshop of een masterclass. De scholieren waarden deze workshops met een gemiddeld rapportcijfer van 7,8.

Het Mediafestival had dit jaar als thema 'Another day in paradise'. Foto Just Justa

Docententraining

Daarnaast trinden we 175 docenten in mediawijsheid, organiseerden we een expertmeeting over polarisatie en leerden de ambtenaren van de RVD meer over medialogica.

Voor het eerst gaven we ook workshops op locatie, dus buiten Beeld en Geluid. Zo maakten meer dan 400 scholieren gifjes met ons archiefmateriaal tijdens Het Mediafestival in Hoofddorp en in onze pop-up store op de Gooische Brink in Hilversum. Ook gingen we naar basisschool De Avonturier in Vught om meer dan 100 leerlingen in één dag 'fake news' te leren herkennen. We werken intensief samen met scholen in de ontwikkeling van onze workshops; 160 leerlingen testten onze nieuwe ideeën of gaven ons input over hun mediagebruik.

Een nieuwe samenwerking dit jaar betrof die met DROG; een organisatie gespecialiseerd op het gebied van des-informatie en fake news. Hun uitstekende workshops over hoe om te gaan met misleiding door fake news, bieden wij tegenwoordig aan in ons museum en op locatie. Daarnaast ontwikkelen we samen met DROG het educatieve aanbod voor scholen verder door.

MEDIAWIJSHEID

In 2019 is de visie op mediawijsheid voor onderwijs in Beeld en Geluid aangescherpt. We kunnen en willen ons duidelijker profileren ten opzichte van de vele andere aanbieders op het gebied van mediawijsheidseducatie en een unieke positie verwerven in het veld. Dat is niet zomaar, onze visie is helder:

Beeld en Geluid is namelijk dé plek voor de leukste workshops, trainingen en masterclasses rond mediawijsheid. De workshops, die gegeven worden door ervaren museumdocenten, hebben een duidelijke aansluiting op de leerlijnen van PO, VO en MBO. Focus daarbij is het thema mediawijsheid, dat met de curriculumvernieuwing een verplicht onderdeel in het onderwijs wordt.

De workshops hebben als doel om van leerlingen positief-kritische mediapersoonlijkheden te maken. We blijven daarbij weg van opvoedkundige vraagstukken, praktische computercurcussussen, en online risico's als sexting, skimming en cyberpesten. Wel leren we leerlingen mediaproducten en hun maakproces te analyseren. Daarbij nodigen we ze uit te reflecteren op hun eigen mediagebruik en de invloed van media op de maatschappij.

I-movie training

Les in Artificial Intelligence (AI) van Enzo & Jim

De workshops diepen de thema's die centraal staan in het (nieuwe) museum verder uit, op een interactieve en speelse manier. Het zelf maken van mediaproducten is daarbij een middel om mechanismen in media te doorgronden; denk aan het effect van montage in een film of slukreclame in vlogs. Audiovisueel materiaal uit het rijke archief van Beeld en Geluid geeft maatschappelijke- en historische context bij de workshops.

Alliantie Digitaal Samenleven

SeniorWeb

MediaMasters

NETWERK MEDIAWIJSHEID

Beeld en Geluid is voorzitter en penvoerder van het Netwerk Mediawijsheid. In 2019 ging het eerste jaar van de nieuwe meerjarenplanperiode voor het Netwerk van start. Het meerjarenplan loopt tot en met 2023 en kent drie programmalijnen: Jongeren, Volwassenen en Kwetsbaren.

Binnen de programmalijn Jongeren is een driejarig project opgestart dat gericht is op het vergroten van de weerbaarheid tegen des-, mal- en misinformatie bij docenten en studenten in het mbo, hbo en wo.

Bij de programmalijn Volwassenen is het 'Oudereninitiatief' gerealiseerd: er werd onderzoek gepresenteerd naar senioren en hun digitale geletterdheid en met het 'Grijs en Wijs Mediafestival' bij Beeld en Geluid werd de nodige media aandacht verkregen voor de noodzaak om senioren bij te staan in het mediawijzer worden.

De derde programmalijn, Kwetsbaren, stond in 2019 in het teken van mediawijsheid voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking en de noodzaak om hun begeleiders beter toe te rusten voor hun taak.

Binnen deze lijnen werd nauw samengewerkt met deels nieuwe partijen: Kennisnet, het practoraat MBO Mediawijs, de Koninklijke Bibliotheek, SeniorWeb, Ouderenfonds, Samsung, VodafoneZiggo, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Alliantie Digitaal Samenleven, Amerpoort, Vereniging GEhandicapt Nederland, Stichting MEE en het Nederlands Jeugdinstituut.

Met extra financiering van de Walt Disney Foundation is in 2019 gestart met de ontwikkeling van een speciale versie van de MediaDiamant voor laaggeletterden in 2019. Deze komt in 2020 beschikbaar.

In 2019 voerde Netwerk Mediawijsheid meerdere campagnes om alle mensen in Nederland, van jong tot oud, mediawijzer te maken. De Week van de Mediawijsheid was zoals elk jaar een groot succes. Dit jaar bleek het thema 'Aan of Uit' een schot in de roos en bereikten we mede door

de nieuwe samenwerking met ouderenorganisaties een breed nieuw publiek onder senioren.

Het jaarlijkse spel MediaMasters trok weer veel leerlingen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs. We bereiken met het spel jaarlijks bijna een derde van alle leerlingen in die groepen. Dit jaar werd het spel zeer hoog gewaardeerd met een gemiddeld rapportcijfer van een 8,0.

Ook in 2019 heeft Netwerk Mediawijsheid in nauwe samenwerking met Curriculum.nu met feedbacksessies bijgedragen aan de verankering van mediawijsheid in het onderwijs.

Het Netwerk is in 2019 verder gegroeid met nieuwe aanmeldingen tot ruim boven de 1000 organisaties. De tevredenheid van de netwerkpartners met de activiteiten die samen worden georganiseerd is groot. Op een speciale impactsessie eind 2019 is door 20 netwerkpartners een actieplan bedacht om de verbinding tussen de leden van het netwerk extra te versterken, vooral nu er zoveel nieuwe partners uit andere sectoren dan onderwijs en opvoeding bij komen.

MEDIASCHATKIST

In 2019 startten we het project De Mediaschatkist. Deze kist is bestemd voor basisscholen en zit vol met interactieve spellen en speelse lesopdrachten die zijn gebaseerd op de spellen die we nu al in het museum aanbieden. Voor de ontwikkeling van het Mediaschatkist-concept ontvingen we een subsidie van €15.000 van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Evy Düsman, student interaction design aan TU Delft, heeft het mediagebruik en de mediawijsheid van 160 basisscholieren in haar afstudeerstage nauwgezet onderzocht ten behoeve van de ontwikkeling van de Mediaschatkist.

In 2020 gaan we de Mediaschatkist verder ontwikkelen, onder meer met mobiele versies van interactieve elementen uit het nieuwe museum, om zo de ervaring uit het nieuwe museum naar scholen toe te brengen. Momenteel zijn we fondsen aan het verwerven voor de realisatie hiervan.

TOPKLAS DIGITAL DESIGN

Tijdens het project Topklas Digital Design leren 60 leerlingen hun 21e-eeuwse vaardigheden te verbeteren. Het is onder tussen de vijfde keer dat Beeld en Geluid dit project organiseert samen met verschillende middelbare scholen uit de omgeving, bedrijven en de gemeente Hilversum. De Topklas richt zich op leerlingen uit het derde of vierde leerjaar van vmbo, havo en vwo. Tijdens het Topklas-project stimuleren we jongeren om hun ondernemende, technische en creatieve kwaliteiten te ontwikkelen via de design thinking methode. Daarvoor zijn samenwerking, communicatie en mediawijsheid belangrijke vaardigheden. Op het eindgala presenteren leerlingen een plan voor een start-up of een technologisch prototype voor partijen als BNNVARA, Human en WNF.

Het Topklas-project is één van de initiatieven waarbij Beeld en Geluid onderwijs en de samenleving meer met elkaar verbindt. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Stadsfonds Hilversum.

Topklas Digital Design

Samenwerking met Museum Hilversum 'Mediavrouwen'

LOKALE SAMENWERKINGEN

Beeld en Geluid bereidt momenteel een lokale pilot voor om Hilversumse scholieren mediawijs te maken. Dit doen we samen met mediapartners als de Bibliotheek Hilversum, Het Grafisch Atelier en Museum Hilversum. Daarnaast participeert Beeld en Geluid in de aanvraag voor de filmeducatie-hub Midden Nederland, waarin we het aanbod op het gebied van film- en beeldeducatie bundelen en aanbieden aan het onderwijs. Tot slot slaan het Muiderslot, het Vestingmuseum Naarden, Singer Laren, Pampus en Beeld en Geluid de handen ineen om een gezamenlijk cultureel aanbod aan te bieden voor scholen. Praktische bezwaren voor scholen die een bezoek in de weg staan, proberen we op te lossen.

Muiderslot, Vestingmuseum Naarden, Singer Laren en het eiland Pampus

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Als culturele instelling met een maatschappelijke missie en visie kijken wij actief naar manieren om maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

Een aantal afdelingen van Beeld en Geluid werkt al jaren enthousiast aan het verduurzamen van onze organisatie. Begin

2019 hebben we onafhankelijk in kaart laten brengen hoe maatschappelijk verantwoord Beeld en Geluid op dit moment onderneemt. In mei 2019 is hieruit een MVO-nulmeting gekomen met diverse aanbevelingen op de gebieden vitaliteit, inkoop, energie, catering en milieu.

Op basis van deze aanbevelingen hebben we doelen opgesteld en zijn we een interne campagne gestart onder de noemer: 'Bewuster en Gedurfd'. Daar horen concrete acties bij zoals het 'vergroenen' van ons energieverbruik en het scheiden van afval. Ook zijn we druk bezig ons inkoopbeleid te verduurzamen en hebben we met ons nieuwe vitaliteitsplan doorlopend aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers.

Ook het mediawijzer maken van de samenleving rekenen wij tot onze maatschappelijke taak en doelstellingen en zien wij als onderdeel van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

NETWERK DIGITAAL ERFGOED (NDE)

Het Netwerk Digitaal Erfgoed ontwikkelt met alle erfgoedinstellingen in Nederland een stelsel van landelijke voorzieningen en diensten voor het verbeteren van de zichtbaarheid, bruikbaarheid en houdbaarheid van digitaal erfgoed. Beeld en Geluid fungeert als knooppunt voor digitale audiovisuele media binnen het NDE, het nationale netwerk van erfgoedinstellingen. Het levert daar een belangrijke bijdrage aan

het realiseren van een gemeenschappelijke infrastructuur van digitaal erfgoed. In 2019 gingen meerdere projecten van start gefinancierd vanuit intensiveringsgeld beschikbaar gesteld voor twee jaar door het ministerie van OCW. Beeld en Geluid draagt aan veel van deze projecten bij door projectleiders en -medewerkers te leveren en door deelname in diverse gremia voor kennisdeling en de governance van projecten. Deze betrokkenheid komt bovenop de doorlopende betrokkenheid bij de verschillende domeinen van het NDE: Zichtbaar, Bruikbaar en Houdbaar. Samen met de andere knooppunten in het netwerk (de Koninklijke Bibliotheek, het KNAW Humanities Cluster, het Nationaal Archief en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) zijn in 2019 gesprekken gestart over de duurzame borging van de gemeenschappelijke voorzieningen die het netwerk

al heeft én die nog in ontwikkeling zijn in de intensiveringsprojecten.

Beeld en Geluid maakt ondertussen stappen richting het implementeren van de principes van de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA) in haar eigen systemen en werkwijze. Daarmee kan informatie-uitwisseling tot stand komen met andere partijen in het netwerk, zodat eindgebruikers beter bediend kunnen worden. In 2020 worden de projecten uit de intensivering afgerond. Er worden afspraken gemaakt over het in beheer nemen van gemeenschappelijke voorzieningen voor het netwerk na 2020. Beeld en Geluid zal zich onder meer blijven inzetten voor de nationale aggregator ten behoeve van Europeana (Digitale Collectie) en het zogenaamde termennetwerk, dat in NDE-verband ontwikkeld wordt.

AVA_NET

Jaarlijks organiseert AVA_Net haar symposium, hetgeen geheel in het teken staat van kennisuitwisseling en netwerken binnen het AV-erfgoed. Het symposium vond op 20 juni plaats bij Beeld en Geluid. Naast het symposium bood het netwerk ook een reeks trainingen: de vierde editie van de vierdaagse Winter School for Audiovisual Archiving, een training over preserverings-

metadata en een expertmeeting over auteursrecht. AVA_Net hernieuwde in 2019 haar Kennisbank, die als doel heeft het beschikbaar stellen van kennis over alle aspecten van AV-archivering. De Kennisbank biedt documentatie uit allerhande bronnen uit zowel het Nederlandse (AV-)erfgoeddomein, als het internationale domein.

AV THINK TANK

Wat is de rol van audiovisuele archieven in een veranderend medialandschap, waar waarheid ondergraven wordt en het publieke domein steeds meer in de verdrinking komt? Met zicht op deze problematiek initieerde Beeld en Geluid een internationale think tank om gezamenlijke strategische prioriteiten in kaart te brengen en een onderzoeks- en actieagenda samen te stellen. De AV Think Tank legt de basis voor een AV-archiveringssector die duurzaam gebruik van AV-materialen op de lange termijn stimuleert en mogelijk maakt, onder andere voor onderwijsdoelstellingen. De Think Tank publiceert Stories of AV Archives, een podcastserie die de ervaringen, uitdagingen en inspiratie deelt over het belang van audiovisueel erfgoed.

VERSTERKEN RELATIE MET MAKERS

Medianight tijdens de Dutch Media Week

Beeld en Geluid zette zich in 2019 met volle kracht in om makers uit de creatieve industrie te verbinden met het instituut. We enthousiasmeren ze door middel van inspirerende bijeenkomsten, projecten en evenementen om ons archief in nieuwe mediavormen te gebruiken. Dit leidde het afgelopen jaar tot meer relevante samenwerkingen en grotere zichtbaarheid.

OPEN ARCHIEF

Beeld en Geluid en Het Nieuwe Instituut lanceerden in 2019 het project 'Open Archief', met steun van het Mondriaan Fonds. Voor dit project maakten drie geselecteerde makers uit verschillende creatieve disciplines nieuw autonoom werk op basis van wat zij vonden in de open collecties van Het Nieuwe Instituut en Beeld en Geluid. De belangstelling was

groot: maar liefst 73 makers reageerden op de open call. Het gerealiseerde werk was tijdens de Dutch Design Week te zien in het Van Abbemuseum en vervolgens in Het Nieuwe Instituut zelf. Het project werd omlijst door een Re Use Clinic over open licenties en een talkshow over het gebruik van archiefmateriaal door kunstenaars.

Geselecteerde makers 'Open Archief': v.l.n.r. Oana Clitan, Donna Verheijden en Guy Königstein

RE:VIVE

Beeld en Geluid heeft een enorme audiocollectie in huis – van de gigantische platenverzameling tot een brede collectie filmmuziek en radio-opnames. Met het project RE:VIVE koppelt het Instituut muzikanten, visual artists en dj's aan die audiocollectie, in samenwerking met de voorhoede van de audiovisuele kunst en muziek. Zo presenteerden we samen met EYE Filmmuseum en het Muziekgebouw aan 't IJ nieuwe edities van Underscore: een cinemaconcert waarbij artiesten nieuwe muziekscores maken bij films uit onze archieven uit de jaren twintig en dertig. Daar kwamen 250 bezoekers op af.

Online radiostation Red Light Radio maakte drie keer een uitzending vanuit de depots

van Beeld en Geluid, waarbij de dj's putten uit de platencollectie. De uitzendingen zijn meer dan 132.000 keer gestreamd.

RE:VIVE stelde zelf uiteenlopende sample packs beschikbaar: dat zijn pakketjes met opnames uit de archieven van Beeld en Geluid waar muzikanten gebruik van mogen maken. In samenwerking met platenlabels leidde dat tot een aantal spannende album-releases.

In samenwerking met het Rewire festival werd ook een bijzonder concert gerealiseerd in de Nijmeegse Stevenskerk: Resonance. Dit concert was onderdeel van het programma Toekomst Religieus Erfgoed van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, en laat zien hoe erfgoed - zowel gebouwen als collecties - op een vernieuwende manier kan worden ingezet om een nieuw publiek te bereiken.

Dutch Media Week

DUTCH MEDIA WEEK

Dutch Media Week in oktober was wederom dé plek voor mediamakers om geïnspireerd te worden door een vol programma aan activiteiten. Een greep uit het aanbod: een writersroom-workshop voor pas afgestudeerde film- en scenariostudenten in samenwerking met Scriptbank, een editie van het Cross Media Café en een Media Night vol presentaties van opkomende makers. Tijdens het evenement 'Makers over de Vloer' gingen drie kunstenaars live voor het publiek aan het werk met archiefmateriaal.

Kodak, Andrew Norman Wilson

IFFR EN IDFA

Ook op de Nederlandse filmfestivals was Beeld en Geluid een zichtbare partner. Op het Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR) sponsorden we de 'Found Footage Award', die werd gewonnen door 'Kodak' van Andrew Norman Wilson.

2019 was ook het jaar van de hernieuwde samenwerking met het Internationaal Documentaire Festival Amsterdam (IDFA). Dat leidde tot de sponsoring van IDFA Competition for Creative Use of Archive en de daaraan verbonden prijs: de Beeld en Geluid IDFA ReFrame Award, gewonnen door 'Letter to the editor' van Alan Berliner. Ook ondersteunden we het focusprogramma Re-releasing History en waren we betrokken bij panels over hergebruik van archiefmateriaal.

Still uit 'Ze noemen me Baboe'

Documentairemakers zijn altijd welkom om gebruik te maken van het bijzondere materiaal uit ons archief. Ook dit jaar leidde dat tot een aantal opvallende producties, bijvoorbeeld 'Terreur' van Robert Oey en 'Aletta's reis' van Marlou van den Berge en Djoeke Veeninga. Een bijzondere vermelding verdient 'Ze noemen me Baboe' van Sandra Beerends. Deze boeiende documentaire over een Indisch kindermisje ging in première tijdens het IDFA en is geheel opgebouwd uit archiefmateriaal uit 179 films van vooral EYE Filmmuseum en Beeld en Geluid. Juichende recensies en een notering in de publieks top-10 van IDFA volgden en laten zien dat historisch archiefmateriaal niet stoffig hoeft te zijn. Ook de bioscooprelease was succesvol, begin 2020 bereikte de documentaire de Kristallen status (10.000 bezoekers).

SANDBERG

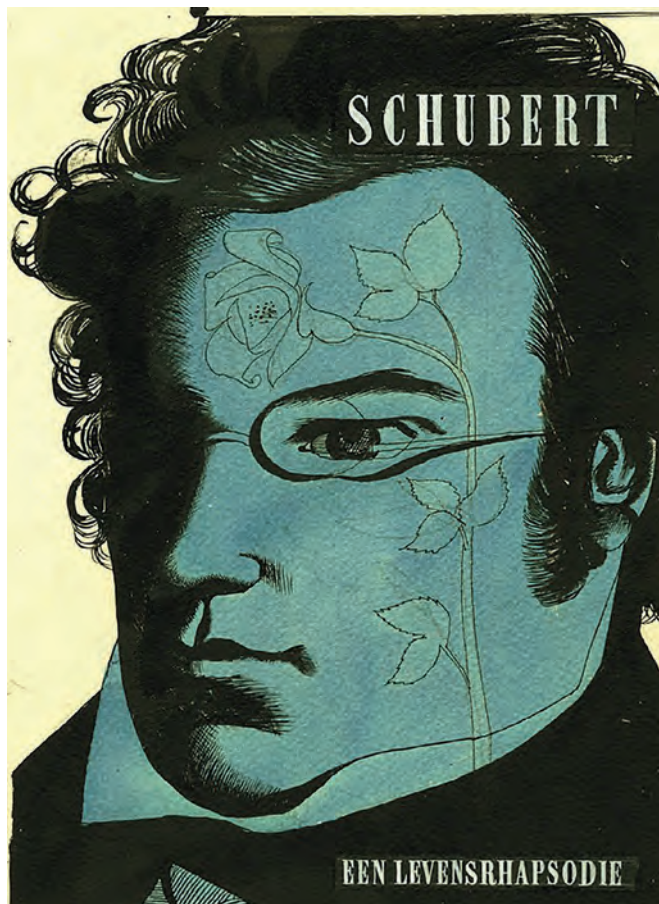
De Sandberg@Mediapark masterclass is een traject voor mediamakers die in zes maanden een innovatief media-prototype maken. De masterclass is een samenwerking van Beeld en Geluid met het Sandberg Instituut, ondersteund door NTR, VPRO en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Een aantal makers pitchten hun project tijdens een competitie van het Nederlands Film Festival. Dit jaar vond de masterclass voor het laatst in de huidige vorm plaats. In 2020 onderzoeken we nieuwe samenwerkingsvormen om deze groep makers de kans te bieden met het archief en op het Media Park te werken.

PERS EN JOURNALISTIEK

Beeld en Geluid verzorgde in 2019 tientallen bruiklenen en presentaties voor een expositie rond illustrator Eppo Doeve in Museum De Casteelse Poort in Wageningen. Het zwaartepunt lag hierbij op de identiteitsverandering die de jonge Doeve in Wageningen onderging; van Indische landbouwstudent tot Nederlandse illustrator.

Onze collectie met auteursrechtenvrije spotprenten bleek voor kunstenaars een mooie bron voor hergebruik. Zo organiseerden we samen met kunstacademie St. Joost een workshop Cartoons Animeren met tekenaar Tjeerd Royaards. Verder kregen tientallen van onze spotprenten, reclameposters en foto's een plaats in de dit jaar verschenen overzichtsboeken 'De Krant' (juni) en 'De Radio' (november), beide onder redactie van Huub Wijffjes en uitgegeven door Boom Uitgevers. De lovende recensies roemden de beeldredactie van Beeld en Geluid.

Eppo Doeve in zijn atelier. Foto: Willem van de Poll, Nationaal Archief /Fotocollectie Van de Poll

Theo Koomen. Foto ANP

Jan van Ees en Eva Janssen die de rollen vertolkten in de hoorspelserie Paul Vlaanderen.

VIERING 100 JAAR RADIO

Op 6 november 2019 vierden we 100 jaar radio in Nederland. Exact een eeuw geleden, op donderdagavond 6 november 1919 om 20.00 uur, schakelde Hanso Idzerda vanuit zijn woonhuis aan de Beukstraat 8-10 in Den Haag zijn zelfgebouwde radiozender in. Sinds die dag is er in Nederland radio te horen geweest. Radio bracht nieuws in de huiskamers, maar ook muziek van het Concertgebouworkest en de spannende hoorspelen van Paul Vlaanderen. De stemmen van Han Hollander en Theo Koomen behoren tot het collectieve geheugen door hun meeslepende verslagen van voetbalwedstrijden en de Tour de France. We herinneren ons de Watersnoodramp van 1953 vooral dankzij de emotionele radioreportages.

Het 100 Jaar Radio-feestje vierde Nederland mét en bij ons, in de hooggewaardeerde KinderRadioFabriek en tijdens talloze events. Met onder meer een grootse hommage voor radiomaker Felix Meurders, het op NPO Radio 1 uitgezonden 100 Jaar Radiofeestijn, het Forever Radio Symposium, de verkiezing van de Onvergetelijke Luisterlijst,

een grote bijdrage aan de 52-delige podcast Hallo Hier Hilversum en de viering van de jubileumdag op NPO Radio 5. Deze activiteiten zorgden voor landelijke publiciteit, veel oude en nieuwe radiomakers over de vloer en geïnspireerde bezoekers.

Rechts, Vincent Bijlo en Ger Jochems bespreken legendarische programma's en stemmen uit de geschiedenis van de Nederlandse radio

Felix Meurders interviewt Johan Crujff

VERSTERKING VAN ONZE RELATIE MET HET PUBLIEK

Met een inspirerende programmering en evenementen met diepgang binden we de bezoeker aan Beeld en Geluid. Of dat nu via een afgeladen Top 2000-café is, of via ons interactieve verhalenplatform TILT. Met het gloednieuwe en ultramoderne museum in aantocht, blijft die relatie met het publiek ook in de toekomst gewaarborgd.

Vernieuwing museum

VERNIUWING MUSEUM

De media veranderen continu en Beeld en Geluid verandert mee. We ontwikkelen een gloednieuw, spectaculair en modern museum waarin de bezoeker zich helemaal kan onderdompelen in alle facetten van de media. Na een goed verlopen aanbesteding voor het nieuwe museum, zijn we in 2019 gestart met de samenwerking met de drie partijen Kiss the Frog, Redrum en Elastique, gebundeld in het consortium Insert Media. Zij gaan de interactieve onderdelen en de mobiele app voor het nieuwe museum ontwerpen en bouwen.

Verder stond het jaar in het teken van het Voorlopig Ontwerp. Samen met het consortium zijn alle zogenaamde exhibits uitgewerkt en geïntegreerd in een aansprekend en inspirerend ruimtelijk ontwerp. De inhoudelijke uitwerking van de vijf thema's Verleiden, Informeren, Delen, Vertellen en Spelen was een enorme klus voor onze interne en externe specialisten; zij hebben die opdracht uitstekend afgerond.

Om het nieuwe museum te realiseren wordt hard gewerkt aan het verwerven van fondsen en partners. Het eerste fonds dat steun heeft toegezegd aan de herinrichting van het museum is het Mondriaan Fonds.

PROGRAMMERING

De tentoonstelling *Serius Grappig* was leuk én educatief, zo blijkt uit de waardering van onze bezoekers. Een greep uit de reacties: *“Besef dat je in een land leeft waar alles gezegd mag worden”* en *“Het was echt serius grappig”* of *“Geeft op aantrekkelijke en objectieve wijze aan wat satire is”*.

“Besef dat je in een land leeft waar alles gezegd mag worden”

Bezoeker Serius Grappig

De KinderRadioFabriek, die we in het kader van 100 jaar radio gebouwd hadden, deed het goed. Bijna 70 procent van de bezoekers geeft aan dat de KinderRadioFabriek kinderen iets nieuws leert over radio, de geschiedenis van radio of het vak van radiomaker. Ruim de helft van de bezoekers (58 procent) zegt dat het kinderen enthousiast(er) heeft gemaakt over radio.

Tentoonstelling Seriesus Grappig

KinderRadioFabriek

Onze Experience is dankzij inspanning op onderhoud en actualisering *still going strong*. Dat zien we terug in de waardering van Museumkids: van 262 jonge museuminspecteurs kregen we gemiddeld een 8,6 - één tiende punt meer dan vorig jaar. 85 procent van de kinderen gaf aan zeker nog eens terug te willen komen.

De programmering heeft in 2019 voor veel reuring, inhoudelijke bijdragen en publiciteit gezorgd. Vooral de Satirische Avondjes Uit, een evenement dat onderdeel was van de Seriesus Grappig-tentoonstelling, waren zeer populair. Gasten als Youp van 't Hek, Jack Spijkerman en de makers van De Speld gingen in gesprek over het belang van goede satire. Het satire-thema is voor het eerst integraal doorvertaald in het hele onsite, online en on location portfolio.

De Jeugdjournaaldagen boden voor een heleboel jonge verslaggevertjes een leuk en inhoudelijk bezoek aan Beeld en Geluid. Het NPO Radio 1 Tourcafé in ons Atrium was in de hete zomer dagelijks tot de nok toe gevuld. Het nieuwe programma Wijs met Media, dat we organiseerden in samenwerking met Seniorweb en Astrid Joosten, gaf concreet invulling aan de wens om onze profilering op mediawijsheid te versterken. Mede dankzij het enthousiasme

De Satirische Avondjes Uit met o.a. Youp van 't Hek waren zeer populair

NPO Radio 1 Tourcafé was in de zomer dagelijks tot de nok toe gevuld

Familiefestival Dutch Media Week

Optreden van Fource tijdens de Dutch Media Week

van onze publieksbegeleiders en vrijwilligers, konden we weer veel mooie rondleidingen en arrangementen verzorgen.

Het mediafestival Dutch Media Week was groter en succesvoller dan vorig jaar, met een breed programma voor diverse doelgroepen: mediaprofessionals, maar ook particulieren en mensen uit het onderwijs. De tentoonstelling 'Mediavrouwen', met en in Museum Hilversum, was een andere succesvolle regionale samenwerking. De Top2000 was als vanouds een gezellig mega-event met volle zalen, veel publiciteit en een prima sfeer. We trokken ook veel extra publiek tijdens de gezamenlijke tentoonstelling met Paleis Soestdijk, 'Vind het uit!', over pioniers van eigen bodem.

In de expositie Serieus Grappig ruimden we een hele wand in voor spotprenten uit de collectie van het oude persmuseum. Naast iconisch werk uit onze eigen collectie (Fritz Behrendt, Peter van Straaten, Opland) zag de bezoeker bijzondere gastbijdragen van tekenaars als Jack Poirrié en Ien van Laanen. Ook werkten tekenaars als Pablo Cortés en Willeke Brouwer mee aan bijzondere interviews. Cartoonist Merel Barends gaf drie keer een workshop 'Hoe maak je satire in een tekening?' voor jong en oud.

BEZOEKERSAANTALLEN

De bezoekersaantallen waren méér dan goed dit jaar. In totaal kwamen er 245.000 bezoekers naar een activiteit van Beeld en Geluid, waarvan 215.000 in het museum zelf. De vakantieprogrammering, gerichte marketing en een mooie tentoonstelling maakten dat het museum goed draaide, al stonden de gemiddelde toegangsprijzen mede door de populariteit van de Museumkaart wel onder druk. De Top2000 (35.000 bezoekers) en Dutch Media Week (55.000 bezoekers waarvan 21.000 daadwerkelijk Beeld en Geluid bezochten) voldeden aan de hoge verwachtingen.

Om verder te kunnen groeien in het aantal verkochte arrangementen, hebben we in 2019 het aanbod van deze tak vernieuwd met bijvoorbeeld het radio-arrangement, het YouTube feestje en Wijs met media. De activiteiten die we op locatie uit naam van Beeld en Geluid organiseerden met partners, waren een wisselend succes. De tentoonstelling Mediavrouwen in Hilversum bleef met 5.000 bezoekers wat achter, terwijl de tentoonstelling op Paleis Soestdijk het met 19.000 bezoekers beter deed dan verwacht. De zalenverhuur deed het, met dank aan enkele grote congressen, ook boven verwachting.

ONLINE BEREIK EN IMPACT

De afdeling Online Collectietoegang stond in 2019 in het kader van rationalisatie van alle oude sites en het bouwen van nieuwe. De nieuwe interface achter onze zoekmachine zoeken.beeldengeluid.nl was helaas minder succesvol. Daar staat tegenover dat we in 2019 hard zijn gegroeid in ons online bereik en impact: zo is er nog nooit zoveel online archiefmateriaal bekeken op onze social media als dit jaar. Niet alleen wisten we de 100.000 volgers te behalen op Facebook, ook op YouTube bereikten we in de laatste week van het jaar 20.000 abonnees. In totaal komen we daarmee op zo'n 187.000 volgers verdeeld over de platformen.

We ontwikkelden dit jaar een aantal nieuwe contentplatformen met als doel actuele mediathema's onder de aandacht te brengen van nieuwe doelgroepen. En met succes. We maakten een aantal populaire video's met onze curatoren en het interactieve verhalenplatform TILT is vijf keer genomineerd voor een prijs, onder meer voor een GLAMi Award: een internationale museumprijs voor de beste innovatieve museumprojecten. De TILT-verhalen zijn bijna 65.000 keer gelezen. Daarmee laten we zien dat online content ons helpt om ons duidelijker te profileren op het gebied van actualiteit en populaire media-onderwerpen.

Avondopenstelling museum voor deelnemers van de BankGiro Loterij

Tentoonstelling Serious Grappig

WAARDERING EN DIVERSITEIT

Op het gebied van impact, inhoud en onze activiteiten scoren we goed: bezoekers geven ons gemiddeld een Net Promotor Score (NPS) van 30 procent. De waardering voor de vakantieactiviteiten is nog hoger: daar gaf 57 procent van onze bezoekers aan mediawijzer te zijn na het bijwonen van onze activiteiten. Dat is een goede score, maar gezien de ambitie en missie van ons Instituut streven we ernaar dit getal nog verder te laten stijgen.

In het kader van diversiteit hebben we een slag gemaakt op inhoud, presentatie en representatie. Zo besteedden we in het museum en online uitgebreid aandacht aan een aantal specifieke groepen: LHBTI+ en 50 jaar 'Marokkanen in de media'. Ook besteedden we aandacht aan diversiteit in onze marketing- en communicatiematerialen, boards, panels en makers in tentoonstellingen. Hier ligt de wens en noodzaak nog verder te groeien.

VERBREIDING VAN ONZE COLLECTIES

MR. & MRS. LENNON'S HONEYMOON

ORIGINAL PRINT

PART TWO

16mm Ektachrome Print

16mm Sep. magnetic sound track

In ons archief zijn uren en uren aan televisie- en radiomateriaal terug te vinden, maar het Instituut richt zich ook actief op archivering van andersoortige media-uitingen zoals websites, games en podcasts. Vooralsnog op experimentele basis, maar we hopen dit vanaf 2022 structureel te maken. Wat is er dit jaar bereikt op het gebied van verbreding van de collecties?

Uniek filmmateriaal van de Bed-In van John Lennon en Yoko Ono is in 2019 aan Beeld en Geluid overgedragen

WEBVIDEO'S GEARCHIVEERD IN 2019

Een mijlpaal is bereikt: de collectie webvideo's van Beeld en Geluid behaalde dit jaar een totaal van 10.000 video's. Dat is inclusief de 1160 video's die in 2019 zijn toegevoegd aan de collectie. Daarvan zijn er 900 van Youtubers en populaire kanalen en ruim 200 van politieke partijen en maatschappelijke organisaties.

De aanwas was zeer divers. Denk aan de video van het beruchte bezoek van YouTuber Govert Sweep aan de Amerikaanse militaire basis Area 51, spotjes van politieke partijen rondom de Provinciale Staten- en EU-verkiezingen of de nieuwste modetrends van zogenaamde 'VSCO-girls'.

Dit jaar zijn er vijftien kanalen in zijn geheel opgenomen in onze collectie, waarmee de teller op 66 in totaal staat. Een paar prominente nieuwe kanalen in de collectie zijn die van Robert Jensen, Nienke Plas en lifestyle-vlogger Teske. Het techniek-kanaal van MasterMilo82 is met ruim 636.000 abonnees de aanwinst met de meeste volgers.

Tenslotte zijn we dit jaar begonnen met het benaderen van maatschappelijke organisaties voor het verwerven van hun kanalen. We tekenden onder meer een overeenkomst met Amnesty International en de Consumentenbond.

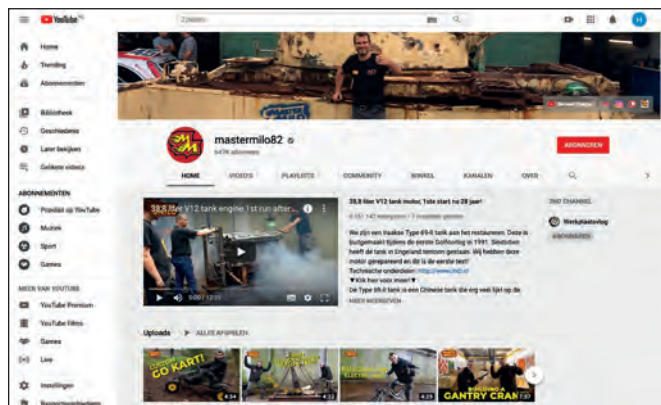

Nieuwe aanwas; Govert Sweep op bezoek in Area 51 en de nieuwste modetrends van 'VSCO-girls'

We hebben veel van deze nieuwe aanwinsten beschikbaar gesteld voor het publiek. Inmiddels zijn bijna 15.000 video's online door iedereen te bezichtigen. Enkele duizenden daarvan zijn publiek domein en dus vrij voor iedereen te hergebruiken.

In de tabel hieronder zien we het totaal aantal geselecteerde video's van afgelopen jaar, verdeeld over de verschillende onderdelen.

Onderdeel	Totaal 1160 video's
Video's kanalen	557
Losse video's	162
Video's politieke partijen & maatschappelijke organisaties	222
Video's publieke omroep	219

Videokanaal MasterMilo82

WEBARCHIVERING

Het webgedeelte van ons archief bestaat uit sites van tv-programma's, productiebedrijven en andere media-gerelateerde organisaties. Die collectie blijft gestaag doorgroeiën: in 2019 zijn er weer 52 nieuwe websites toegevoegd aan de lijst. Dit jaar zijn we gestart met het toevoegen van nieuwsmerken aan de lijst, zoals de website van het AD, Nu.nl en de Groninger Internet Courant. Hiermee leggen we een link naar onze perscollectie.

Het webarchief zit bovenop de actualiteit. Zo is de website van aspirant-omroep Ongehoord Nederland direct binnengehaald. Tegelijkertijd worden websites uit de oude doos niet over het hoofd gezien. Nadat de VPRO het oude weblog van Wim de Bie restaureerde - www.bieslog.nl was oorspronkelijk online tussen 2002 en 2008 - is deze direct aan het archief toegevoegd.

Wim de Bie zijn www.bieslog.nl

Jaar	Aantal gearcheveerde websites
2013	4
2014	58
2015	90
2016	185
2017	231
2018	290
2019	342

V.b.n.b. Hawkeye, Verdun en Tricky Towers

GAMES

De Nederlandse Games Canon, een in 2018 gelanceerd initiatief van Beeld en Geluid, leverde veel reacties op uit het veld. Deze feedback hebben we ter harte genomen en in samenspraak met externe game-experts is de canon het afgelopen jaar met zestien titels uitgebreid tot een totaal van 71 games.

We hebben het afgelopen jaar tien nieuwe games toe mogen voegen aan onze collectie. Vier daarvan zijn terug te vinden in de canon: de klassiekers Hawkeye (Boys Without Brains, 1988) en Fraxxon (LBK Production, 1985) en de meer recente toppers Verdun (M2H & Blackmill Games, 2015) en Tricky Towers (WeirdBeard Games, 2016). De overige zes games zijn gemaakt door dezelfde ontwikkelaars. Met de nieuwe aanwinsten bestaat de gehele collectie uit maar liefst 120 titels, vijftien daarvan staan in de Games Canon.

NIEUW IN HET ARCHIEF

We hebben in 2019 twee nieuwe collecties aan ons archief toegevoegd: podcasts en audiodescripties. Enkele tientallen podcasts zijn inmiddels gearchiveerd en beschikbaar gemaakt in onze catalogus, net zoals een paar honderd audiodescripties die zijn gekoppeld aan Nederlandse dramaserie. Audiodescripties zijn audio-opnames voor visueel gehandicapten die het mogelijk maken een mediaproductie goed te kunnen volgen; tijdens natuurlijke pauzes horen ze via gesproken woord wat er te zien is, voordat de dialoog verder gaat.

Met het aangaan van een bestuurlijke samenwerking met COMM - Museum voor Communicatie in Den Haag - heeft Beeld en Geluid de zorg overgenomen van hun collectie. Daarmee is het Beeld en Geluid-archief in één klap uitgebreid met 70.000 objecten en verschillende audiovisuele-, papieren- en fotocollecties.

Beeld en Geluid Den Haag

NIEUWE TOEVOEGINGEN: SCHENKINGEN

Elk jaar komen er schenkingen binnen van particulieren. In 2019 hebben we in totaal 179 schenkingen ontvangen, variërend van audio- en videomateriaal tot bijzondere papier- en objectencollecties.

Chiem van Houweninge stelt zijn collectie beschikbaar aan Beeld en Geluid

De cast van Zeg 'ns AAA

Een bijzondere toevoeging is de particuliere collectie van producent, acteur en scenarioschrijver Chiem van Houweninge, met daarin onder andere de scripts en foto's van de serie "Zeg 'ns AAA" en "Oppassen!!!". Op dit moment zijn we zijn collectie aan het beschrijven. Alle metadata zullen beschikbaar komen voor mediaprofessionals en voor particulieren. Het audiovisuele materiaal is uiteraard zichtbaar op de portal voor mediaprofessionals.

Ook onderzoekers kunnen aan de slag met zijn collectie; van een flink aantal uitzendingen worden de 'generale repetities' (de opnames voor de daadwerkelijke uitzend-opnames) beschikbaar gesteld op de Media Suite. Voor onderzoekers is het proces van opname een interessant onderzoeksonderwerp, waar mediaprofessionals en anderen juist meer geïnteresseerd zijn in het eindresultaat.

De Media Suite is een state-of-the-art online omgeving, ontwikkeld door Beeld en Geluid en CLARIAH. Deze omgeving maakt het mogelijk onderzoek uit te voeren met grootschalige multimediale erfgoedcollecties.

Aangezien Chiem van Houweninge zijn collectie het liefst zo breed mogelijk beschikbaar stelt, zullen foto's en enkele gedigitaliseerde scripts van "Zeg 'ns AAA" en "Oppassen" ook beschikbaar komen op de portal voor particulieren.

Uniek filmmateriaal van de Bed-In van John Lennon en Yoko Ono

In 2020 wordt Chiem van Houweninge 80 jaar en om dat te vieren, organiseert Beeld en Geluid een event rondom deze dag.

Een ander hoogtepunt is het unieke filmmateriaal van de Bed-In van John Lennon en Yoko Ono dat in 2019 aan Beeld en Geluid werd overgedragen. Eppo van Nispen tot Sevenaer nam het materiaal van de heer Jan Hovers (destijds medewerker bij de KRO, nu directeur van het Zaanse Museum) in ontvangst. De heer Hovers redde de film uit een selectie die zou worden ontzamd en bewaarde dit bijzondere materiaal bij hem thuis.

De tapes zijn gedigitaliseerd en op dit moment onderzoeken we de (auteurs) rechten van deze content, zodat we kunnen bepalen hoe we de content beschikbaar kunnen stellen.

NIEUW IN HET ARCHIEF: PERS EN JOURNALISTIEK

De perscollectie van Beeld en Geluid is in 2019 op interessante punten verrijkt. Zo ontving het Instituut op 1 juli duizenden rechtbanktekeningen uit handen van de erven van de in 2017 overleden tekenaar Chris Roodbeen. Het is de grootste schenking van rechtbanktekeningen uit de geschiedenis van Beeld en Geluid. We zetten dankzij deze schenking een stap in het veilig stellen en beschikbaar maken van een intrigerend journalistiek genre voor zowel mediamakers en onderzoekers, als het algemene publiek.

Verder is het archief aangevuld met documenten en personalia van de iconische journalisten Gerard van Westerloo en Max van Weezel.

Op 24 juli droeg tekenaar Tom Janssen zijn oeuvre over, bestaande uit politieke prenten, karikaturen en illustraties uit de periode 1976 tot aan 2018. Het oeuvre van Janssen is uniek voor Beeld en Geluid omdat het, naast een grote collectie fysieke tekeningen, ook veel digitaal materiaal bevat. Voor het eerst in haar bestaan heeft het Instituut een digitale tekeningencollectie van circa 6000 stuks verworven.

Chris Roodbeen, Telegraaf februari 2017

Uit de collectie van Tom Janssen

Telegraaf collega Saskia Belleman tijdens de overdracht van werk van Chris Roodbeen aan Beeld en Geluid

Op 24 juli droeg Tom Janssen zijn oeuvre van politieke prenten over aan Beeld en Geluid

FLIKKEN MAASTRICHT

Speel mee in een spectaculaire achtervolging uit Flikken Maastricht

